

τὰ σύννεφα, τὴ σιγαλιὰ καὶ τὴ νύχτα· τὴ θάλασσα, τὴν ἀπέραντη καὶ πράσινη· τὸ νερὸ, τὸ ἄμορφο καὶ τὸ πολύμορφο· τὸν τόπο ποῦ δὲ θὰ βρεθεῖς· τὸν ἀγαπητικὸ ποῦ δὲ θὰ γνωρίσεις· τὰ παραταίρια λουλούδια· τίς μυρουδιές ποῦ φέρνουνε παραλήρημα· τίς γάτες ποῦ λιγώνουνται ἀπάνω στὰ πιάνα, κι ἀναστενάζουνε, σὰν τίς γυναῖκες, μὲ μιὰ φωνὴ βραχνή καὶ σιγανή.

«Καὶ θὰ σἀγαπήσουνε ὅσοι μάγαποῦν, θὰ σὲ τριγυρνοῦνε ὅσοι μὲ λατρεύουν. Θὰ εἶσαι ἡ βασιλίσσα τῶν ἀνθρώπων μὲ τὰ πράσινα μάτια, ποῦσφιξε κι αὐτῶν τὸ λαιμὸ στὰ πονύχτερά μου τὰ χιῶδια· αὐτῶν ποῦ ἀγαποῦνε τὴ θάλασσα, τὴ θάλασσα τὴν ἀπέραντη, τὴν πολυτάραχη καὶ πράσινη, τὸ νερὸ τὸ ἄμορφο καὶ πολύμορφο, τὸν τόπον ὅπου δὲν εἶναι, τὴ γυναῖκα ποῦ δὲ γνωρίζουν, τὰ στοιχειωμένα λουλούδια ποῦ μοιάζουνε θυμιατὰ ἄγνωστης θρησκείας, τίς μυρουδιές ποῦ σαλεύουν τὴ θέληση, καὶ τᾶγρια καὶ ποθοπλάνταχτα ζῶα, ποῦ εἶναι τὰ σύμβολα τῆς τρέλλας τῶν».

Καὶ νά γι' αὐτό, καταραμένο ἀκριβὸ χαϊδεμένο παιδί, εἶμαι τώρα γερμμένος στὰ πόδια σου καὶ γυρεύω σ' ὅλο σου τὸ πρόσωπο τὴν ἀποφεγγιὰ ἀπὸ τὴν τρομαχτικὴ θεότητα, τὴν προστάτισσα Μοίρα, τὴν φαρμακερὴ θηλάστρα ὅλων τῶν **ἀλαφροήσκιωτων**.

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΠΑΙΔΙΑΚΗΣΙΑ ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΛΥΠΗ

Πολλές φορές συλλογίστηκα, γιατί τάχα ἡ χαρὰ τοῦ παιδιοῦ νὰ εἶναι μεγαλύτερη, βαθύτερη, δυνατότερη ἀπὸ τὴ λύπη του; Ἡ μήπως τάχα λαθεῖω, μήπως τίς ξεχνοῦμε τίς παλιές μας, δηλαδὴ τίς νεανικές μας τίς λύπες; Μὰ γιατί λοιπὸ νὰ τίς ξεχνοῦμε, ἐνῶ τὰ περιστατικὰ ποῦ μᾶς προξενήσανε ζωερὴ χαρὰ ἐντυπώνονται στὴν ψυχὴ μὲ τρόπο ποῦ μιᾶς ζωῆς ἀνεμοστρόβιλοι δὲν μποροῦνε νὰ τὰ σβύσουνε;

Ὅριστε ἓνα ἀσήμαντο, μὰ πολὺ χαρακτηριστικὸ παράδειγμα:

Πρέπει νὰ εἴμουν ὥς πέντε χρονῶ. Σὰν ἀκουγα βιολὶ νὰ παίζῃ, τρελλαίνουμουν. Πολλές φορές τὴ νύχτα πῆγαινα κρυφὰ ἀπὸ τὸ κρεβάτι κι ἀκουμπούσα στοῦ παρὰθυροῦ τὰ κάγκελα νὰκούσω τίς οὐράνιες (τέτοιες μοῦ φαινότανε, λοιπὸν τέτοιες εἶτανε) μελωδίες ποῦ ξεχύνουνταν ἀπὸ ἀντικρινὸ σπῆτι, πέρα ἀπὸ τὸ περιδῶλι, κι ἀντιλαλούσανε ἀνά-

μεσα στὰ δέντρα καὶ στὸν ἥσυχο τὸν αἰθέρα μὲ τόνους ποῦ ἔλεγεσ καὶ τὰ ξεσκιζανε τὰ σωθικά μου ἀπὸ τὴ συγκίνηση.

Σὰν ἔβλεπα πάλε βιολὶ ἀπὸ κοντὰ καὶ τὸ παίζανε, μοῦ φαινότανε πῶς ζωντανὸ εἶτανε καὶ τὸ βιολί, ὀλοζώντανε καὶ τὸ δοξάρι ποῦ κολνοῦσε ἀπάνω του κι ἀνεδοκατέβαινε, καὶ κάθε φορὰ ποῦ ἀνέβαινε ἢ κατέβαινε τοῦ μιλοῦσε τῷ βιολιστῇ σὲ μιὰ θεϊκὴ γλώσσα, καὶ τοῦλεγε χίλια πράματα ἀπάνω στὸν οἶστρο του, στὴ γοργή του ἐκείνη τὴν ἑξαψη, στὰγκάλισμά του τὸ μαγικό.

Μὰ καὶ βουδὸ ἂν τύχαινε καὶ κοίτουσαν ἡ κρεμιότανε σιμά μου τὸ βιολί, πάλι σὰν κάτι ζωντανὸ κι ὀλόμορφο μοῦ φαινότανε, κάτι ποῦ τὴν εἶχε μέσα του τὴ φωνὴ ἐκείνη πάντα, μόνο πῶς ἤσυχάζε τώρα· μὲ τὸ μαῦρο τὸ χέρι, μὲ τὴν κυρτὴ καὶ τὴ γυαλιστερὴ του τὴ ράχη, μὲ τίς χόρδες του τίς ἀλευρωμένες ἀπὸ τὸ παίζε παίζε, τέλος μὲ τίς δυὸ παράξενες περισπωμένες δίπλα στὶς χόρδες.

Αὐτά, σὰν εἶδος προοίμιο. Τώρα καὶ τὴν ἱστορία.

Εἶχα ἓνα θεῖο πρᾶματευτὴ. Πολλὰ λόγια μαζὶ του δὲν εἶχα. Σοβαρὸς ἄνθρωπος, μάλιστα μὲ παιδιά, ἀγκαλιά, ὅσο θυμοῦμαι, χαρκόπος λιγάκι μὲ τοὺς συνομήλικούς του. Κάπου κάπου ἐφευγε αὐτὸς ὁ θεῖός, καὶ πήγαινε στὴ Σμύρνη νὰ ψουνίσῃ πράματα. Ἦρθε λοιπὸ μιὰ φορὰ σπῆτι μας νὰ μᾶς δῇ, ὅστερ' ἀπὸ ἓνα τέτοιο ταξίδι. Ἀξαφνα βγάζει ἀπὸ μέσα ἀπὸ ἓνα κομάτι χαρτί ἓνα — βιολί! Μικρὸ μικρὸ βιολί, ἃς ποῦμε τὸ μισὸ ἀπὸ τὸ συνηθισμένο. Καὶ τὸ δοξάρι μαζὶ. Καὶ μοῦ τὰ δίνει! Γυρεύω νὰ συλλογιστῶ αὐτὴ τὴ στιγμή τί θὰ μοῦφερνε σήμερα τέτοια χαρὰ καὶ δὲ βρίσκω τίποτα! Μὰ δὲν εἶτανε χαρὰ ἐκείνη. Εἶταν ἀληθινὸ πέταμα τῆς ψυχῆς μέσα στὴ γλύκα καὶ μέσα στὸ φῶς. Ἀν τέτοιος εἶναι κι ὁ Παράδεισος, τοῦ ἀξίζει ἀλήθεια ὅσα τοῦ λένε.

Ἐπειτα, δὲν εἶτανε ἡ χαρὰ μονάχα, εἶτανε κ' ἡ ἐδνωμοσύνη μου πρὸς τὸ θεῖο μου ἐκεῖνο, καθὼς στεκότανε μπροστά μου ἀμίλητος, μὲ χαμόγελο σοβαρό. Σωστός λοιπὸ Θεὸς κ' ἐκεῖνος.

Ἐπειτα μ' ἐπιασε μιὰ ἀπορία, βαθεῖα κι αὐτὴ σὰν τὴ χαρὰ μου, πῶς μαθὲς τὸννοῖσε ὁ θεῖός μου πῶς μ' ἀρέσουνε τὰ βιολιά, ἀφοῦ ἐγὼ τὰ γούστα μου δὲ συνήθιζα νὰ τὰ λέω, παρὰ κρατοῦσα καὶ χαρὲς καὶ λύπες κι ὅλα κρυφὰ μέσα μου. Ἄλλο τόσο Θεὸς τὸ λοιπὸν ὁ φίλος.

Θυμοῦμαι ποῦ πῆρα καὶ βιολί καὶ δοξάρι καὶ βγήκα ἔξω στὸν ἡλιακὸ νὰ τὸ παίζω. Ἀλήθεια πῶς ἡ φωνὴ του εἶταν φιλούτσικη, καὶ μόλις τὴν ἀκουγα ἴδιος μου, ὅχι νὰ διαλαλήξῃ καὶ στὸν αἰθέρα. Γλήγορα ἔμαθα νὰ βγάζω τόνους ἀπὸ τὸ παιδιακήσιο